

Bevezetés

A kongresszus az előterjesztések alapján áttekintette és értékelte az agrárágazat helyzetét és kilátásait, az előző kongresszus, illetve a két kongresszus között tartott közgyűlés határozatait alapján végzett érdekképviselési munkát.

A kongresszus elismeréssel nyugtázza, hogy az országos szövetség – együttműködve a területi és ágazati szövetségekkel, a keretükben működő választmányokkal - **jelentős munkát végzett a korábbi határozatokban megfogalmazott célok és igények teljesülése érdekében.** Megállapítja, hogy a mezőgazdaság szereplőivel való aktív kapcsolatának köszönhetően a felmerülő kihívásokra szakmailag megalapozott válaszokat képes adni.

A nemzeti agrárpolitika és ezzel együtt az érdekképviselés mozgásterét jelentősen **behatárolta az Európai Unióhoz való csatlakozás,** a Közös Agrárpolitika (KAP) átvétele és annak időközi változásai. Az **agrárágazat** működési és fejlesztési lehetőségeit, **jövőjét döntően a közös agrárpolitika határozza meg.** Ennek figyelembe vételével a kongresszus fontosnak tartja, hogy az érdekképviselés – a magyar agrárkormányzaton keresztül, másrészt az uniós szintű érdekképviselési fórumokon – az állásfoglalásában meghatározott igények mentén **következetesen törekedjen a magyar termelői érdekek érvényesítésére** a KAP további módosításában és a jelenlegi, 2013-ig tartó ciklus utáni feltételek alakításában.

A kongresszus sajnálattal és elítélően állapítja meg, hogy **számos, a nemzeti hatáskörbe tartozó kérdésben a politikai érdekekbe való ütközés vagy a bürokratikus tehetetlenség miatt eredménytelennek bizonyultak az érdekképviselés erőfeszítései.** A kongresszus szükségesnek tartja ezeknek az igényeknek az ismételt megfogalmazását, figyelmeztetve a politikai és kormányzati döntéshozókat a problémák megoldásának elmaradása következményeiért való felelősségükre.

A kongresszus az alábbi állásfoglalásában összegzi, továbbá megerősíti az előterjesztések és azok vitája alapján a magyar mezőgazdaság helyzetéről kialakított értékelését, az EU Közös Agrárpolitikája alkalmazásával és változtatásával kapcsolatos magyar termelői érdekeket, a nemzeti agrárpolitikával szemben megfogalmazott elvárásokat és az érdekképviselés feladatait ezek teljesülésében.

A kongresszus megbízza az érdekképviselési szervezet testületeit, a kongresszuson megválasztott tisztségviselőit az állásfoglalásában meghatározott célok és igények teljesítéséhez szükséges politikai és jogalkotási intézkedések kezdeményezésével, az érdekképviselési közreműködés biztosításával. Felkéri a területi és szakmai szövetségeket, az érdekképviselési körbe tartozó valamennyi tagszervezetet, hogy működjenek közre és támogassák az országos szövetséget az állásfoglalásban kitűzött célok elérésében.

A kongresszus javaslatai és elvárásai az agrárágazatot, a vidéket és az érdekképviselőket tagjait érintő legfontosabb kérdésekben.

1. Tennivalók a magyar termék piacra jutása érdekében

A magyar mezőgazdaság export orientáltsága az európai uniós integrációt követően egyre hangsúlyosabbá vált. 2008-ra az **előállított termékek 25 %-a külföldi piacokon talál vevőre**. Az ágazat állandó külkereskedelmi pozitívuma fontos szerepet játszik a nemzetgazdasági export-import egyenleg javításában. Figyelemmel kell lennünk azonban arra, hogy **termékeinek 75%-a még mindig a hazai piacon talál gazdára**, mely piacon az elmúlt öt évben **folyamatosan növekvő importnyomással** és az értékesítés egyre növekvő nehézségeivel találja szembe magát. A kereskedelem liberalizálásával a verseny fokozódására számíthatunk nem csak nemzetközi, hanem magyarországi viszonylatban is. A csatlakozás óta eltelt évek felszínre hozták a magyar termékek piacra kerüléséhez kapcsolódó szabályozás számtalan gyenge pontját.

A Kongresszus ezért javasolja, hogy a magyar termék piacra kerüléséhez kapcsolódó minden szabályozás és az azt végre hajtó intézmény rendszer kerüljön generális felülvizsgálatra, átalakításra.

A csatlakozással elkezdődött a nemzeti piacvédelmi eszközök felszámolása, szerepüket fokozatosan a közösségi szabályozás váltotta fel, amely a MOSZ megítélése szerint nem látja el maradéktalanul a feladatát. Akadály nélkül áramlik be a rossz minőségű import nem csak Magyarországra, de a WTO nyomás hatására az egész európai piacra. A folyamat veszélyezteti az európai fogyasztó egészséges ételkészítéshez való jogát, a mezőgazdasági termelés iránti bizalmát, továbbá megkérdőjelezi az európai multifunkcionális mezőgazdasági modell fenntarthatóságát. A Kongresszus ebből kifolyólag elengedhetetlennek tarja az import termékek **hatékonyabb ellenőrzési rendszerének** kialakítását mind nemzeti, mind közösségi szinten.

A csatlakozással együtt járó piacnyitás felkészületlenül érte az élelmiszer vertikum szereplőit. A feldolgozóknak és a termelőknek egyaránt hátránnyal kellett versenyezniük az „egységes” piacon. Az uniós versenyszabályok alapján megalkotott hazai szabályozás nem vette figyelembe a meglévő különbségeket, továbbá hatástalannak bizonyult a multinacionális láncok visszaéléseivel szemben is. A Kongresszus elengedhetetlennek tartja a hazai **versenyszabályok felülvizsgálatát**, olyan törvényi szabályozás kidolgozását, amely valóban egyenlő versenyfeltételek megteremtését szolgálja.

A 2009 októberében elfogadott, „a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról” szóló törvény elmozdulásnak tekinthető az élelmiszer vertikumban érdekelt felek közti viszony rendezésében. A kongresszus azonban úgy ítéli meg, hogy a törvény csekély hatással bír. Nem szabályozza a termelők és feldolgozók viszonyát, sőt a termelőt teljesen kihagyták a szabályozásból. Nincs elég kényszerítő ereje a multinacionális láncokkal szemben sem. A MOSZ ezért szükségesnek tartja egy **új élelmiszer kereskedelmi törvény**

megalkotását, amely kiterjed a mezőgazdasági termelőkre és a felülvizsgált versenytörvénynek megfelelően rendezi a vertikum szereplőinek viszonyát.

A mezőgazdasági termelés még mindig elaprózódott Magyarországon. Sem a szövetkezeti törvény sem az „új típusú szövetkezetek”(TÉSZ, BÉSZ) alapítására meghirdetett pályázatok nem hatnak a megoldás irányába. A szövetkezetek a sokszor indokolatlan törvényi korlátozások miatt működési problémákkal küzdenek, ami sok esetben gyakorlatilag versenyhátrányt jelent számukra. A beszerző és értékesítő tevékenységet végző termelői összefogások csak nagyon korlátozott támogatást kaptak, nem jöhettek létre a piacot igazán befolyásolni képes értékesítési és beszerző hálózatok. A Kongresszus a helyzet javítása érdekében javasolja a termelést és a kereskedelmi tevékenységet végző **mezőgazdasági termelők együttműködéseinek** (BÉSZ, TCS, másodlagos szövetkezet) **kiemelt támogatását**, azzal a céllal, hogy megfelelő méretű, piaci viszonyokat befolyásolni képes együttműködések jöjjenek létre, amelyek az átmeneti, időszakos támogatáson túl képesek a gazdasági partnerekkel szemben addicionális előnyöket érvényesíteni.

A csatlakozás óta romló, bizonytalan értékesítési lehetőségek következtében megindult a termelők által szervezett közvetlen értékesítési gyakorlat a fogyasztók felé, amely egyes termékpályákon jelentős előnyöket biztosít a vállalkozó termelőknek. A MOSZ ebből kifolyólag fontosnak tartja a **közvetlen termelői értékesítés feltételeinek javítását**, az ilyen típusú tevékenységet fejlesztő beruházások kiemelt kezelését illetve a meg lévő korlátok mérséklését. Továbbá biztosítani kell, hogy csak saját előállítású termék legyen értékesíthető ilyen formában.

Az uniós szabályok gátolják a hazai alapanyagra utaló jelzéseket, így megfosztják a fogyasztókat attól, hogy tudatosan hazai alapanyagból és hazai feldolgozóban gyártott élelmiszert vásárolhassanak. A Kongresszus javasolja a jogszabályok harmonizálását, hogy a **hazai termékeken szerepelhessenek** a hazai alapanyagokra és termékekre vonatkozó **eredetjelzések**.

A Kongresszus úgy ítéli meg, hogy Magyarországon a magyar termék fogalma a mai napig tisztázásra szorul. Az EREDETI MAGYAR TERMÉK, mint márka, piacon való megjelentetéséhez kiemelt fontosságú a **termelők és feldolgozók közötti megállapodás**.

2. Érdemi intézkedéseket kell tenni az állattenyésztés megmentéséért

Az EU csatlakozás után az **állattenyésztés hanyatlása felgyorsult**. A 2004-ben még 42,7 %-os részarány a bruttó kibocsátásból **2008-ra 32,5%-ra olvadt**. A visszaesés elsőként és a legnagyobb mértékben a „puha szabályozás” alá eső ágazatokat érintette, majd a folyamatos reformoknak köszönhetően csökkenés indult meg a szabályozott ágazatokban is. A közös piaci integráció nyomán felerősödtek a régi és új tagállamok között fennálló versenyképességi különbségek, amelyek a probléma komplex kezelését igénylik.

Az állattenyésztés további leépülésének megakadályozása érdekében elengedhetetlen, hogy az eddig alkalmazott támogatások a jövőben is az ágazatban legyenek felhasználhatóak. A

Kongresszus szerint **el kell kerülni az állattenyésztésnek juttatott támogatások SAPS borítékba való átvezetését és szétterítését a területalapú támogatásra jogosult területekre.** Ezért továbbra is határozottan követeli az SPS támogatási rendszer bevezetését a 2010. évben.

A csatlakozást követően az ágazatban erőteljes **beruházási hullám** indulhatott meg közösségi támogatással. A beruházások jó része azonban **improduktív környezetvédelmi beruházásként, kényszerből kell, hogy megvalósuljon.** A folyamatos értékesítési problémák továbbá a pénzügyi válság következtében (dráguló hitelek) veszélybe kerülő termelői likviditás miatt sok gazdálkodó kénytelen visszamondani vagy elhalasztani megkezdett beruházását.

A Kongresszus javasolja, hogy a rossz piaci pozíció illetve a válság miatt beállt forrás hiány miatt **felül kell vizsgálni a környezetvédelmi kötelezettségek határidejére vonatkozó szabályozást.** Folyamatos intézkedésként a környezetvédelmi **kötelezettségeket az elviselhető szintre kell mérsékelni** az EU irányelvek adta kereteken belül.

Feltétlenül **biztosítani** kell a programidőszakra tervezett **források maradéktalan felhasználását.** Ennek érdekében – a „fiatal gazdánál” alkalmazott „jövedelempótló” támogatás mintájára – **lehetővé kell tenni a forrásoknak a gazdálkodók likviditási helyzetét javító** felhasználását.

Az állattenyésztés versenyképességének záloga a folyamatos korszerűsítés. A Kongresszus ezért javasolja, hogy az **állattenyésztési beruházások a jövőben is kerüljenek kiírásra,** melyekhez a kormánynak **biztosítani kell az uniós források hozzáférhetőségét** illetve a **nemzeti önrész** költségvetésen belüli **elkülönítését.**

Az ismert piaci, pénzügyi problémákra való tekintettel a Kongresszus javasolja, hogy az EMVA keretében megvalósuló **állattenyésztési fejlesztésekhez** legalább tíz éves lejáratú, két év türelmi idő melletti, állami kezességvállalással **támogatott hitelkonstrukció kerüljön kialakításra.** E nélkül a még létező magyar állattenyésztés is felszámolásra kerül, ennek minden (foglalkoztatási, élelmiszerbiztonsági, hazai ellátás, stb.) következményével.

A Kongresszus kezdeményezi, hogy az EMVA-ból utólagosan társfinanszírozott beruházások esetében **folyamatosan sor kerüljön a támogatáselőleg intézményének alkalmazására.** Az előleg után felszámított kezelési költség mértéke legyen arányos az igénybevétel időtartamával, de ne haladja meg éves szinten a felvett előleg összegének 2 %-át. Az előleg elszámolásának az utolsó kifizetési kérelemig - legkésőbb a beruházás megvalósítására nyitva álló határidőig - kell megtörténnie.

A Kongresszus szerint szükség van az **állatjóléti és az egyes állatbetegségek megelőzésével, leküzdésével kapcsolatos támogatások fenntartására,** a notifikáció lejártát követően (2013) annak meghosszabbítására. A szolgáltató intézményeknek nyújtott közvetlen költségvetési hozzájárulások intézményét továbbra is fenn kell tartani.

Az állattenyésztés költségei között meghatározó részt foglalnak el a takarmány költségek. Az uniós és a magyar szabályozás is tiltja az állati eredetű fehérje kiegészítést, ezért kénytelenek vagyunk ezt növényi eredetű importból fedezni. A termelőknek versenyhátrány jelent, hogy a

világ számos más, jelentős sertés előállító országában **engedélyezett szójafajták behozatala tiltott**, ami a drágább fehérjetakarmányon keresztül növeli a termelési költségeket.

A többnyire kedvezőtlenül alakuló agrárrolló egyik oka az inputok árának megalapozatlan emelése. A gépeket és technológiai eszközöket, továbbá kemikáliát forgalmazó vállalkozások gyakran „támogatáskövető” magatartást tanúsítanak. Ez szintén hozzájárul az álltenyésztés versenyképességének csökkenéséhez. A Kongresszus véleménye szerint az agrárkormányzatnak – a mezőgazdasági termelők és érdekképviselőik segítségével – szigorú **felügyelet alatt kell tartania a mezőgazdasági inputok áralakulását**, meg kell akadályoznia, hogy a forgalmazók a mezőgazdasági termelők részére meghirdetett pályázati felhívások megjelenését követően, **gazdasági erőfölényükkel visszaélve indokolatlanul emeljék áraikat**.

Az állati termékek előállítása túlnyomó részt a társas vállalkozásokon keresztül valósul meg Magyarországon. Ez a gazdálkodói kör azonban csak nagyon korlátozott mértékben vagy egyáltalán nem élhet a takarmány saját előállításával elérhető költségsökkentéssel. A termőföldről szóló törvény földvásárlást korlátozó paragrafusai miatt a takarmány előállítását, illetve a trágya elhelyezését kénytelenek bérelt földön megvalósítani. A MOSZ szükségesnek tartja a szabályok olyan irányú megváltoztatását, amely elősegíti a **föld hosszú távú, biztonságos használatát**.

A Kongresszus felhívja a figyelmet, hogy a munkanélküliség növekedésével sokasodtak a vidék szociális gondjai. A vidéki megélhetés romlásával egyenes arányba nőtt a mezőgazdasági **vagyon elleni bűncselekmények** száma, melyek egyik leggyakoribb célpontjai az álltenyésztő telepek. Mára már állandó költség elemmé és egyben versenyhátrány okozó tényezővé váltak a **vagyonvédelmi kiadások** nem beszélve a **jelentős kártételekről**. A Kongresszus véleménye szerint nem elégséges a magántulajdon védelme Magyarországon. A kiszabott büntetés nem tartja vissza az elkövetőt attól, hogy a jövőben ne kövessen el hasonló cselekményt. A Kongresszus követeli, hogy teremtsék meg a **hatékony vagyonvédelem** törvényi hátterét. Erősítsék meg a bűnüldözés intézményi és személyi feltételeit.

3. Felülvizsgálni az Európai Unió szabályozást a negatív ágazati következményei miatt

A **Közös Agrárpolitika** nem váltotta be a termelők reményeit. **Nem hozott kiszámíthatóságot és termelési biztonságot**. Folyamatos reformjai erőteljes piaci áringadozások előidézésével kedvezőtlenül érintették a magyarországi termelést. A piaci intézkedések, melyek az élelmiszer ellátás biztonságát, a termelői jövedelmek szinten tartását voltak hivatottak biztosítani, gyakorlatilag az egyik napról a másikra leépíthetőek, újraindításuk azonban rendkívül nehézkes.

A Kongresszus értékelése szerint az eddig bevezetett változtatások különböző mértékben, és leginkább kedvezőtlenül érintették az egyes termelési ágazatokat. A MOSZ szükségesnek

tartja az eddig **végrehajtott ágazati reformok hatásvizsgálatát, a reformok végrehajtási ütemezésének felülvizsgálatát, a további ágazati leépítések megállítást.** A Kongresszus nem tartja elfogadhatónak az ágazati szabályozások megszüntetését a támogatási szintek kiegyenlítődése és az új uniós kockázatkezelési intézmények kiépülése előtt.

A Kongresszus az egyes kiemelt ágazatokkal kapcsolatosan az alábbi intézkedéseket tartja szükségesnek:

Gabonaágazat

A Kongresszus kinyilvánítja határozott véleményét, hogy a Kárpát-medencei régióban tapasztalható egyre gyakoribb értékesítési nehézségek következtében a magyar gabonatermelők érdeke, hogy továbbra is **fennmaradjon a gabona intervenciók rendszer.** Fontos, hogy a gabonatermesztésbe történő befektetés megtérülésének garancia szintje megőrizhető legyen, esetleg egyéb garanciális elemekkel is kiegészülhessen (pl. **árgarancia rendszer** kialakítása hazai és EU-s támogatással). A MOSZ lépjen fel hazai szinten és az európai érdekképviselőten (COPA – COGECA) keresztül uniós szinten is az intervenciók rendszer megmaradása érdekében. A Kongresszus követeli, hogy a már végbe ment változtatásokat vizsgálják felül a gyakorlat idegen elemeket távolítsák el a rendszerből. Kerüljön **eltörlésre a letéti díjfizetés kötelezettsége,** amely az értékesítési nehézségek közepette tovább rontja a termelők likviditását.

Olajos növények

A Kongresszus támogatja, hogy az EU által meghatározott **biodízel bekeverési célkitűzés** (2010. évre az 5,75 %-os arány, 2020-ra a 10 %-os,) **megvalósuljon,** mert ez a repce iránti keresletet növeli, javítva a termelők pozíciókat, továbbá környezetvédelmi célok megvalósítását is elősegíti.

Cukorrépa

A Kongresszus álláspontja, hogy a megmaradt **100 ezer tonna kvótacukor** előállításához szükséges **cukorrépa Magyarországon termeljék meg** és ehhez a nemzeti kormány által megállapított 4 euró/répatonna árkiegészítést a termelők továbbiakban is meg kell, hogy kapják. Kéri az agrárkormányzatot, hogy, az érdekelt térségekben **segítse elő** horvát és szerb cukorgyárak részére **a magyarországi bértermeltetést.**

A Kongresszus kijelenti, hogy az **SPS** bevezetésnek **elmaradása** a cukorrépa termesztőknél komoly **bevétel kiesést fog jelenteni.** Az agrárkormányzatnak biztosítania kell, hogy a répatermesztők reform miatti **árbevétel kiesésének kompenzálására** nyújtott jövedelem kiegészítő **támogatást 2014-ig évente folyósítsák.**

A Kongresszus követeli, hogy a cukorrépa termesztést abbahagyó termelők **szerkezetátalakítási törekvéseihez nyújtsanak segítséget**. Az un. lineáris kvótacsökkentés miatt hátrányt szenvedett, Magyar Cukor Zrt-hez tartozó termelők **kártalanítása a korábbi 30 %-ról 75 %-ra nőjön**, a kiegészítő diverzifikációs támogatás felosztása során.

Dohányágazat

A Kongresszus, az ágazat foglalkoztatásban, területhasznosításban, más növényi kultúrák termelésére kevésbé alkalmas területek művelésben tartásában, betöltött szerepe miatt indokoltnak tartja a rendelkezésre álló **nemzeti beavatkozási lehetőségek alkalmazását** az ágazat ellehetetlenülésének megakadályozása érdekében.

Zöldség- gyümölcs ágazat

A Kongresszus továbbra is fenntartja azt az igényét, hogy a **nagyüzemi integráció** keretében kialakult termelői szerveződések **megkaphassák** azokat a **termelői támogatásokat**, amelyekkel helyi szinten eredményesen működtethető a termelés, feldolgozás és értékesítés.

Ugyanakkor a szerkezetátalakítás elősegítése érdekében kezdeményezi a gyümölcsstermesztés területén a **kivágási- és telepítési támogatások jogi szabályainak és forrásainak megteremtését**.

Szőlő –bor ágazat

A Kongresszus támogatja a szőlő ültetvények szerkezetátalakítási támogatásának maradéktalan kihasználást, a bor forgalomba hozatali járulék **befizetéséből** marketing célokra **elkülönített összeg hatékony felhasználását** a hazai borok népszerűsítésére.

Igényli a **közvetlen termelői borértékesítés** szabályrendszerének ésszerűsítését, valamint a borászati termékek – beleértve az import borok - fokozott minőségellenőrzését, a nem megfelelő minőségű, illetve **hamisítvány termékek kiszűrése** érdekében. Piaci zavarok esetén továbbra is szükségesnek tartjuk a nemzeti borítékban található, **piacszabályozási** funkcióval bíró **eszközök alkalmazását**.

Tejágazat

Az elmúlt két év eseményei alapján a Kongresszus kijelent, hogy a tejágazat reformja hibás előrejelzésre épült, ezért elkerülhetetlen az eddigi intézkedések felülvizsgálata, a kvótaemelés azonnali befagyasztása. Továbbá **elfogadhatatlannak tartja a kvótarendszer 2015-re tervezett megszüntetését**. Igényli a kvótaemelés negatív hatásainak kompenzálására a kvótaalapú támogatás 50 %-os emelését, az intervenció ár emelését és az export visszatérítést.

A MOSZ szükségesnek tartja a termeléshez kötötten adható támogatásnak (a 2013. évi SAPS, SPS keret 3,5 %-a mintegy 46 millió euró) a tejágazatban történő felhasználását, valamint az

Európai Gazdaságélénkítő Csomag forrásainak tejágazati szerkezetátalakítására (állatjóléti intézkedések jogcímen) történő felhasználását, annak **kiterjesztését legalább 2013-ig**.

A tejpiacon bekövetkezett értékesítési nehézségek következtében a Kongresszus szükségesnek látja a közvetlen tejértékesítés gyakorlatának kiszélesítését, további erősítését, a vidékfejlesztési források felhasználásával annak kiemelt támogatását. Ugyancsak a tejpiacon helyzettel összefüggésben felhívja a figyelmet arra, hogy a tejhamisítási botrányok a fogyasztók bizalmának eljátszásával tovább nehezítik a tejértékesítést, súlyosbítva a termelők jövedelem helyzetét. A Kongresszus **drasztikus fellépésre** szólítja fel az agrárkormányzatot a további **tejhamisítások megelőzésére**.

Vágómarha

A Kongresszus megállapítja, hogy a jelenlegi támogatási formák – hízott bikatartás, anyatehentartás támogatás – jelentősen hozzájárulnak a vállalkozások jövedelem helyzetének javításához, ami kedvező hatással volt az ágazat egészére. Számos új termelő jelent meg illetve a szarvasmarhatartók egy része diverzifikálta tevékenységét. Az ágazat jelenlegi pozíciójának megtartása érdekében, fontos, hogy a **vágómarha ágazatban eddig alkalmazott támogatások** a jövőben is **az ágazatban legyenek felhasználhatóak**. A Kongresszus ezért követeli az SPS 2010-től való bevezetését.

Sertéságazat

A Kongresszus úgy ítéli meg, hogy a csatlakozás egyik legnagyobb vesztese a sertés ágazat, amelyet a magyarországi sertés létszám közel egy harmados csökkenése bizonyít.

A Kongresszus szerint legalább a jelenlegi létszám fenntartása érdekében szükség van a sertés **állatjóléti és az egyes állatbetegségek megelőzésével, leküzdésével kapcsolatos támogatások 2013 után való fenntartásához**. A szolgáltató intézményeknek nyújtott közvetlen költségvetési hozzájárulások intézményét továbbra is fenn kell tartani. A sertésstartó-telepek környezetvédelmi és technológiai fejlesztéseihez teljesíthető feltételekkel, új támogatások kiírására van szükség.

A ciklikusan bekövetkező értékesítési nehézségek mérséklésére a Kongresszus fontosnak tartja a meglévő **termelői szerveződések, integrációk koncentrációját**.

A Kongresszus nyomatékosan felszólítja az agrárkormányzatot a **bizonytalan eredetű, az élelmiszerbiztonsági előírásoknak nem megfelelő hús- és hústermékek kiszűrésére** irányuló ellenőrzések fokozására.

Baromfi ágazat

A Kongresszus javasolja, hogy a környezetvédelmi, állatjóléti előírások teljesítéséhez nyújtott EMVA támogatások fenntartása mellett, a 2013-ig notifikált baromfi állatjóléti támogatások és az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások kerüljenek továbbvitelre.

Juhágazat

Fenn kell tartani a nemzeti kiegészítő támogatásokat, biztosítva annak a juhtartókhöz történő eljuttatását. Ezzel összefüggésben a Kongresszus követeli az SPS 2010-től történő bevezetését. Javasoljuk a jelentős költséggel **járó elektronikus azonosító rendszer bevezetésének kitolását**, ennek hiányában a bevezetés költségeinek legalább részleges fedezését.

Halászat

A halászati ágazatra is jellemző az uniós csatlakozást követő – a termelés növekedésével tovább súlyosbodó – kül- belföldi piacvesztés. Rontja az ágazat versenyképességét, hogy a konkurens országok haltermelőihez képest a magyar termelőknek magasabb vízzel kapcsolatos költségeket kell viselniük.

A többi mezőgazdasági ágazathoz képest elmaradott a termelés technikai színvonala és eszközellátottsága. A kellő kapacitású haltárolók hiánya kiszolgáltatottá teszi a termelőket az értékesítésben.

A Kongresszus támogatja a haltermelők igényét egy **átgondolt halászati fejlesztési stratégia megvalósítására**.

4. Agrárvállalkozások a fenntartható mezőgazdasági termelés szolgálatában

A mezőgazdasági termelők tudatában vannak annak a **felelősségnek**, amit **a természeti környezet és javak megőrzése jelent a jelen és a jövő nemzedékek számára**. Az élelmiszer ellátás biztosításán, az ipari alapanyagok előállításán és az energiatermelésen túl ez a **társadalom számára nyújtott szolgáltatás** indokolja az **agrárágazat megkülönböztetett kezelését**, a szolgáltatások ellentételezéseként a támogatását. A természeti erőforrásokkal való tudatos gazdálkodás új szemléletet és módszereket igényel az ágazat résztvevőitől. A Kongresszus szükségesnek látja, hogy az ágazati szabályozásban, a vidék jövőjének alakításában a fenntarthatóság biztosítása meghatározó legyen.

Megújuló energia

A Kongresszus véleménye szerint a megújuló energiák térnyerése az energia diverzifikáción és gazdasági okokon kívül a fenntartható fejlődés sikeres megvalósítását is szolgálja. A Kongresszus ezért az erre irányuló kezdeményezéseket támogatja, továbbá szükségesnek tartja egy, a **megújuló energiák termeléséről és felhasználásáról szóló kerettörvény mielőbbi megalkotását**. A törvénynek biztosítani kell mind az előállítók, mind a felhasználók számára a kiszámíthatóságot, az előállított energia átvételének és megfelelő árának garanciáját, továbbá a források rendelkezésre állását, átláthatóságát és normativitását.

A Kongresszus határozott véleménye, hogy támogatni kell az energetikai ültetvények (energianád, energiafűz, stb.) telepítését. Prioritást kell adni a helyben termelt és felhasznált biomassza (mezőgazdasági termék, melléktermék, hulladék) fejlesztések támogatásának.

A MOSZ a fermentációs technológiák mellett célszerűnek tartja a mezőgazdasági termelő üzemek technológiai hőigényének kielégítésére a biomassza közvetlen tüzeléstechnikai célú alkalmazását is.

A megújuló energiák hazai térnyerésének érdekében a MOSZ közreműködött a Magyar Zöldenergia Hálózat Kft. megalakításában. A társaság tagjait elsődlegesen tagszervezeteink alkotják. A tevékenységük meghatározó célkitűzései közé tartozik a taggazdaságok CO₂ kvóta rendszerbe való bekapcsolása és az ehhez szükséges szakmai előkészítése. A Kongresszus véleménye szerint a **megújuló energia termelését és felhasználását segíthetné a mezőgazdasági szektorban a CO₂ kvóta eladásából származó források visszajuttatása a megújuló energiát előállító és felhasználó gazdasági szereplők számára.**

Vízgazdálkodás

A MOSZ véleménye szerint a valószínűsíthető éghajlatváltozás következtében sürgős feladat, egy **hatékony vízhiány- aszály- és kockázatkezelési stratégia kidolgozása.** Ezt csak egy komplex, átgondolt, a vízgazdálkodás fejlesztését lehetővé tevő koncepció kidolgozásával lehetséges elérni.

A mezőgazdasági vízgazdálkodásban az öntözéses gazdálkodás, valamint az ár- és a belvízvédelem a két legfontosabb terület.

A Kongresszus kéri az agrárkormányzatot, hogy az UMVP programban az öntözés, a melioráció és a területi **vízgazdálkodás** mezőgazdasági üzemi és közösségi létesítményei **fejlesztéséhez** biztosított támogatás a gazdálkodói igényeknek megfelelően **kerüljön kiegészítésre** és ismételt meghirdetésre. Mivel az **öntözésnek** nemcsak a gazdálkodás-stabilizáló, hanem egyéb, a közjót szolgáló hatásai is vannak (a vizes élőhelyek fenntartása, a kedvező mikroklíma biztosítása stb.), ezért **az állam, az öntözővíz tábláig való eljuttatásában** vállaljon **költségviselő szerepet.**

A Kongresszus álláspontja szerint szükség van az **állami szerepvállalás** és költségviselés indokolt növelésére, mert ennek hiányában nem biztosítható **hatékony ár- és belvízvédelem,** nem mérsékelhető a vizek kártétele, nem valósulhat meg a termelők kártalanítása.

Az **ár- és belvízvédelemben** igen jelentős a **víztársulatok** szerepe. Munkájuk hatékonyságát akadályozza, hogy a működésük költségei viselésére kötelezett földhasználók egy része nem teljesíti a hozzájárulást. Az **egyenlő teherviselés** megvalósításához elengedhetetlen, hogy az FVM a földhasználók adatainak ingyenes rendelkezésre bocsátásával lehetővé tegye a kötelezettség érvényesítését.

A Kongresszus véleménye szerint a jövőben nagyobb figyelmet szükséges fordítani a **vízmegeőrző,** forgatás (szántás) nélküli **víztakarékos talajművelési technológiák elterjesztésére** és az ehhez szükséges **feltételek megteremtésére.**

GMO

A Kongresszus álláspontja az, hogy a 21. század mezőgazdasági termelési technológiájában kiemelt szerepet játszik a GMO, mely lehetővé teszi, hogy alacsonyabb környezetterheléssel állítsuk elő a növénytermesztés termékeit, hozzájárulva az ágazat fenntarthatóságához.

Tekintettel az egységes piacideológiára, szükséges, hogy az **Európai Unió érvényt szerezzen az együtt-termesztést (koegzisztencia), a kereskedelmet biztosító egységes jogi szabályozásnak** az Unió egész területére.

A Kongresszus követeli, hogy **ne késleltessék indokolatlan adminisztratív követelményekkel a GMO növények termelésének engedélyezési folyamatát.**

Az Európai Unió készítsen **tanulmányt** a GMO mentes takarmányfehérje import hatásairól, amelyek **az uniós állattenyésztés versenyképességét** és az élelmiszer árakat már most is jelentősen befolyásolja, továbbá el kell érni, hogy a kormány készítsen **hatásvizsgálatot** arról, hogy **milyen következményekkel jár** rövid és hosszabb távon **az új technológia alkalmazásától történő elzárkózás.**

Mezőgazdasági foglalkoztatás

A mezőgazdaság foglalkoztatásban betöltött szerepével hozzájárul a fenntarthatóság társadalmi igényeinek megvalósulásához. A Kongresszus szerint mindet el kell követni, hogy ezen szerepének az ágazat a jövőben is megtudjon felelni.

A Kongresszus értékeli a mezőgazdasági sajátosságoknak a foglalkoztatási szabályokban való érvényesítésére végzett érdekképviselői munkát. A Mezőgazdasági Ágazati Párbeszéd Bizottság keretében, a MEDOSZ-al kötött Ágazati Kollektív Szerződés (KSZ) jelentős segítséget nyújt a szerződéssel lefedett tagszervezeteknek az ésszerű munkaszervezésben.

Országos munkaadói szervezetként a Kongresszus szorgalmazza a munka törvénykönyvének mezőgazdasági foglalkoztatást korlátozó szabályainak módosítását. Megismétli azt a korábbi érdekképviselői javaslatot, hogy a növénytermesztésben **foglalkoztatottak munkaviszonya folyamatosságának megőrzéséhez speciális támogatási forma alkalmazására van szükség.** Az állattenyésztés rész arányának csökkenésével az állandó munkaviszonyban történő foglalkoztatás aránya az időszakos foglalkoztatás felé tolódik. A Kongresszus elengedhetetlennek tartja **az alkalmi munkavállalás olyan rendszerének kidolgozását, amely igazodik a mezőgazdasági munka sajátosságaihoz, nem ösztönöz adó elkerülésre,** továbbá a **normatívnál alacsonyabb járulékot állapít meg.**

A Kongresszus **elfogadhatatlannak tartja** a mezőgazdasági termelőkre vonatkozó **de minimis szabályoknak** a foglalkoztatási, képzési támogatásokban való **alkalmazását.** A három év alatt igénybe vehető támogatások összeghatára megegyezik a jelentős számú munkavállalót illetve az 1-2 főt foglalkoztató vállalkozások esetében is. Ez a tény figyelmen kívül hagyja a foglalkoztatási szint fenntartásának illetve hosszú távú növelésének alapvető gazdasági célkitűzését. Ennek függvényében a MOSZ a nagyobb foglalkoztatók javára történő differenciálást tartja indokoltnak.

Fel kell oldani azt az ellentmondást, hogy a termelés korszerűsítését szolgáló beruházások támogatásának sok esetben a foglalkoztatás megőrzése a feltétele. A több évre előírt kötelezettség teljesítését a mezőgazdasági termékek árának és értékesítési lehetőségeinek tendenciaszerű csökkenése mellett az egyre gyakoribb ágazati válságok is kérdésessé teszik.

5. Érdemi hozzájárulást a nemzeti költségvetésből

Támogatás – Beruházás - Hitelezés

Az alacsony mezőgazdasági felvásárlási árak, az ágazat legálisan működő egyéni és társas vállalkozásait sújtó, versenyképességüket rontó megkülönböztetések, magasan az inflációs mértéket meghaladó ütemben növekvő bérleti díjak nagy terheket rónak az árutermelést folytató mezőgazdasági termelőkre. A Kongresszus álláspontja szerint a mezőgazdaság nemzeti támogatásainak további megvonása veszélyezteti a legálisan működő árutermelő, foglalkoztató egyéni- és társas vállalkozások jelentős részének működését. Ennek elkerülése érdekében a mezőgazdaság nemzeti támogatásának jelenlegi reálértéke nem csökkenhet.

A megszűnő vállalkozások miatt számottevően csökkennének az államháztartási bevételek, az önkormányzatok személyi jövedelemadó és a helyi adó bevételei. Az adóbevétel kiesése mellett a szociális jellegű kiadások növekednének.

A MOSZ Kongresszusa szükségesnek tartja a **kedvezőtlen adottságú területek** hazai támogatásának újraszabályozását. A jelenlegi szabályok megalkotásukkor nem a valós adatbázisokon alapultak és az uniós előírások sematikus követése miatt is alapvetően hibás a kedvezőtlen adottságú területek kijelölése.

Az **új kijelölésnek valós adatokra**, elsősorban az ország **genetikai talajtérképére** kell épülnie, csak így juthatnak az igazán kedvezőtlen körülmények között gazdálkodók jövedelemkiegészítő támogatáshoz.

A 2007-2013-as időszakra tervezett fejlesztések megvalósulása elengedhetetlen a környezetvédelmi és állatjóléti előírások teljesítése, mezőgazdaságunk technikai hátrányának csökkentése érdekében. Ezért alapvető igény, hogy **az EMVA keretében társfinanszírozással megvalósuló fejlesztésekhez mindenkor kerüljön a költségvetésben megtervezésre és a kifizetési igények felmerülésekor biztosításra a támogatások nemzeti hányada.**

A mezőgazdasági likviditás biztosítása állandó nehézségekkel terhelt, ezért a Kongresszus véleménye szerint a folyó finanszírozás fenntartására, a piaci nehézségek áthidalása a forgó eszköz illetve a beruházási hitelek a továbbiakban is állami közreműködést igényelnek. Ennek egyik módja a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) hitelprogramjainak meghirdetése. A programok jövőbeni eredményességének kulcs kérdése azonban, hogy **az MFB közvetlen hitelezési szerepet vállal.**

A Kongresszus megerősíti azon állásfoglalását miszerint a vidéki életforma fennmaradása az ország alapvető érdeke, ezért különösen fontos, hogy a fiatal és magasan képzett agrárszakemberek számára vonzóvá váljon a mezőgazdasági tevékenység, fenntartva a

termelést és növelve a hazai falvak gazdasági súlyát. Fenntartja azt a korábbi igényt, hogy az állam **nemzeti eszközökkel (hitel) támogassa a mezőgazdasági társas vállalkozásokban dolgozó és azt hosszú távon is hivatásának tekintő fiatal szakemberek letelepedését, képzését és a vállalkozáshoz való kötődést biztosító tulajdonszerzését.**

Adózás

Magyarországon a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek áfa kulcsa jellemzően magasabb, mind a hozzánk hasonló adottságokkal rendelkező tagállamokhoz, mind a szomszédos országokhoz képest. Ez a magyar mezőgazdasági termelők és élelmiszer előállítók számára egyaránt hátrányos. A Kongresszus javasolja, hogy az **agrárgazdasági termékek áfa kulcsai** – a költségvetés helyzetének javulása esetén – **kerüljenek csökkentésre.**

A Kongresszus szükségesnek tartja (a német szabályozáshoz hasonlóan) a területalapú gázolaj jövedéki adó visszatérítés felső korlátjának eltörlését, mert igazságtalan a szántó és a gyep azonos kezelése, sőt, ez a szabályozás még visszaélésekre is lehetőséget nyújt. **A tényleges, igazolt felhasználás után kell az adót visszatéríteni.**

A Kongresszus javasolja az **illetéktörvénynek a termőföldvásárlásnál az egyéni vállalkozókra és őstermelőkre vonatkozó kedvezményeit kiterjeszteni a mezőgazdasági társas vállalkozások azon alkalmazottaira, akik a vásárolt termőföldet az őket alkalmazó társas vállalkozásnak hosszabb távra bérbe adják.**

Diszkrimináció

A mezőgazdasági termelőknek is alapvető érdeke a jogbiztonság növelése, az hogy az **adótörvények változtatásai egyenlő feltételek mellett valósuljanak meg,** a jelenleginél lényegesen átláthatóbbak legyenek s hosszabb időtávon maradjanak érvényben.

A mezőgazdasági termelés társas- és egyéni szektorai közötti verseny- és **szektorsemlegesség** javítása érdekében **törekedni kell az ágazatban meglévő és időről időre visszatérő, a társas vállalkozások versenyhátrányát jelentő megkülönböztetések megszüntetésére,** megakadályozására. A Kongresszus azt javasolja, hogy a kijátszható, a visszaéléseket, a feketegazdaság térnyerését elősegítő szabályok (számlanélküli költség elszámolás) megszüntetését. Az **indokolt ágazati kedvezmények** – a vidék eltartó képességének fennmaradása érdekében – **kerüljenek kiterjesztésre az ágazat társas vállalkozásaira is,** az ágazat árutermelő szereplői, a gazdálkodás formájától függetlenül részesüljenek azonos elbírálásban.

Agrárkár-enyhítés

A Kongresszus a jelenleg érvényben lévő agrárkár-enyhítési szabályozást alapvetően rossznak tartja, ezért egy teljesen új kárenyhítő rendszer megalkotását sürgeti, amely figyelembe veszi a magyarországi agrártermelés adottságait, **lecsökkenti a 30 %-os térítési kárlimitet.** Az új törvényben kárenyhítési **alapha történő belépés szabályai az árutermelőkre egyformán**

vonatkozzanak, egyben lehetővé kell tenni, hogy a rendszer szereplője kedvezményesen „**saját káralapot**” képezzen, amelyet az újra szabályozott elvek szerint használhat fel. Módosítani kell a szabályozást az állattenyésztők **saját takarmány felhasználásának figyelembe vétele**, a hozamérték számítás diktált árelőírásai és a biztosítást kötők jelenleg méltánytalan kezelése miatt is.

A kárenyhítési alapba történő befizetés teljesítési időpontja jelentősen megelőzi a növénytermesztésből származó bevételeket, ezért az alapba történő **befizetés végső időpontjaként a tárgyév október 20-i határnapot indokolt előírni.**

A Kongresszus továbbá mérlegelésre ajánlja annak lehetőségét, hogy a veszély közösségeket hasonló tevékenység, hasonló jellemzők alapján ágazatonként hozzák létre.

6. Túlszabályozás és bürokrácia felülvizsgálata, szolgáltató állami hatóságokat

A mezőgazdaságot sújtó bürokrácia mára már számszerűsíthető terhet jelent a termelőknek itthon és kimutatható versenyhátrányt a külföldi piacon. A Kongresszus ezért kiemelt feladatnak tekinti ezen terhek felülvizsgálatát és az indokolatlan előírások megszüntetését. Javasolja továbbá a hivatali adatszolgáltatások olyan felülvizsgálatát, amelyek segíthetik az ügyintézés felgyorsítását.

Földhasználati nyilvántartás

A Kongresszus indokolatlannak tartja a felesleges és költséges párhuzamosságot jelentő földhasználati nyilvántartás fenntartását. Sürgős intézkedést követel a minisztertől a **földhasználati nyilvántartás jelenlegi bürokratikus, a valós tulajdoni és használati viszonyokat figyelmen kívül hagyó** (földhasználati csere, osztatlan területek szabályai) eljárási **szabályozásának megváltoztatására** a földterületek teljes mértékű hasznosítása érdekében, aminek az elmaradásával az ország uniós támogatási források elvesztését kockáztatja.

Támogatás kifizetés

A közösségből lehívható források a csatlakozás óta késve kerülnek a gazdálkodókhoz. A kifizető ügynökséget számos probléma hátráltatja a feladat végrehajtásában. A Kongresszus véleménye szerint az **MVH szervezeti rendszere nem tud eleget tenni optimális időben a feladatainak** legyen szó a pályázati kiírásról, kérelem elbírálásról vagy kifizetésről. A MOSZ kezdeményezi, hogy az **MVH-ban hozzák létre** azt a **mennyiségű és minőségű szellemi és tárgyi kapacitást**, amely képes **optimális időben a feladat elvégzésére**. Be kell vezetni a rendszer külső monitorozását és érvényesíteni kell a **hivatali késésből következő szankcionálást (kamat, pótlék).**

A Kongresszus feltétlenül indokoltan tartja az elindított támogatási programok jelenleginél sokkalta szervezettebb, rendszerszerűbb megfigyelését, ami lehetővé teszi az időbeni és indokolt beavatkozások, módosítások végrehajtását. A technikai jellegű korlátozó tényezőket azonnali hatállyal ki kell iktatni.

A Kongresszus követeli a **terület alapú támogatások kifizetési rendszerének** olyan módosítását, amelyben a jogosult támogatás, **túligénnyel csökkentett összege decemberben kifizetésre kerül**, második köre hagyva a túligénylés miatt visszatartott összeg kifizetését.

Hatóságok

A Kongresszus határozott véleménye, hogy a **hatóságok működése** egyre nagyobb mértékben **gátolja a mezőgazdasági vállalkozások tevékenységét**, rontva nemzetközi versenyképességüket. Az egyre emelkedő díjtételek, a szaporodó ellenőrzések **nem ösztönzőleg hatnak**, leginkább a **legálisan működőket sújtják** és csupán az intézmények költségvetésének bevételeinek növelést szolgálják. A Kongresszus javasolja a hatósági eljárások, hatósági intézmények teljes felülvizsgálatát. A **versenykorlátozó előírások megszüntetését és egy hatékonyabb ellenőrzési rendszer kialakítását, melyhez ösztönző díjszabási rendszer társul, erősítve a hatóságok szolgáltató szerepét.**

7. A tartós használatot biztosító termőföld szabályokat

A kongresszus résztvevői elítélik és a nyolc éve kormányon lévő koalíció illetve **az MSZP történelmi súlyú mulasztásának minősítik**, hogy nem tett érdemi lépést a termőföld tulajdon és használat tekintetében **a magyar mezőgazdaság működőképességét fenntartó társas vállalkozások versenyhátrányának megszüntetése vagy enyhítése érdekében.**

A társas vállalkozások továbbra is követelik – összhangban az Európai Unió többi tagállamának gyakorlatával – **a termőföld tulajdon megszerzésének a törvényi lehetőségét**, különös tekintettel a külföldiek földtulajdon szerzési moratóriumának lejártával tovább éleződő versenyhelyzetre.

A tulajdonszerzési tilalom nem csak a gazdálkodó szervezeteket – köztük is különösen az állattartással foglalkozókat – sújtja, de **megakadályozta, hogy kialakuljon a termőföld reális piaca és ára. Az árak lenyomása a verseny kereslet korlátozásával a spekulációs földvásárlásoknak kedvez.** Kárt okoz a kárpótlással vagy részarány kiadással az önálló gazdálkodáshoz nem elegendő mértékű földtulajdonhoz jutott tulajdonosoknak, mivel a földjük értéken aluli eladására kényszeríti őket.

A földtulajdon koncentrációja és monopolizációja tovább növeli a termelést folytató gazdálkodó szervezetek kiszolgáltatottságát és költségeit, korlátozza a beruházásokról (pl. ültetvény, erdő telepítés, energiacélú termelés, környezetvédelmi beruházás) való döntési és ezzel a tevékenységi lehetőségeit. A támogatásoknak a termeléstől való elválasztása miatt tovább

romlik az állattenyésztés és növénytermesztés megbomlott egyensúlya, a földek termelési potenciáljának kihasználtsága.

A kongresszus határozottan figyelmezteti a jelenlegi és a következő kormányt is a felelősségére a törvényi kényszer miatt **bérelt földeken termelők jogi helyzetének és gazdálkodási feltételeinek hosszú távú biztosításáért**. Agrárpolitikai érdek, hogy azok a termelők, **akik bérelt földre alapozzák gazdálkodásukat**, fejlesztéseik megvalósítását **maguk mögött tudják a törvény védelmét** (bérlővédelem) ha eleget tesznek a föld megművelésének és fizetnek a tulajdonos felé.

Az ésszerű földhasználat érdekében szükségesnek tartja a részarány tulajdon kiadásával létrejött **osztatlan közös tulajdonban** álló elaprózott birtokok **önkéntes, de államilag ösztönzött és segített összerendezését**, amiben a földhivataloknak – megfelelő csereprogram és javaslatok kidolgozásával – kezdeményező szerepet kell játszaniuk.

Továbbra is fenntartja azt a követelést, hogy az osztatlan közös tulajdonban lévő földrészeket kimérési eljárásába a kimérést maguk részére **nem kérő tulajdonosokat a földhivatal azonos jogállással, és ügyfélként a földhasználót is vonja be**.

A földhasználati viszonyok rendezésének elhúzódása miatt még mindig jelentős területeket művelnek szövetkezeti földhasználat jogcímén. A kongresszus indokoltan tartja és igényli, hogy e területek magántulajdonba vagy állami tulajdonba adása esetén, amennyiben azt a tulajdonos bére kívánja adni, **az eddigi használó a törvény szerint a korábbi haszonbérlet megillető előhaszonbérleti joggal élhessen**. Szükségesnek tartja a törvény – a MOSZ által kezdeményezett - módosítását annak érdekében, hogy a gazdálkodó szervezet a tulajdonában álló termőföldet más tulajdonában álló termőföldre elcserélhesse.

8. Érdemi eredményt biztosító szövetkezet politikát

A kongresszus sajnálattal állapítja meg, hogy a szövetkezés, **a szövetkezetek száma** és tevékenységük súlya **folyamatosan csökken** a mezőgazdaságban. Ebben szerepe van a rendszerváltás utáni **szövetkezetellenes támadásoknak** éppúgy, mint a valódi, támogató **szövetkezetpolitika hiányának**. A megmaradt szövetkezetek a gazdasági társaságokhoz képest szigorúbb előírások, illetve az idősödő tagság passzivitása miatt működési problémákkal küzdenek.

Az agrárpolitika, illetve szabályozás sem ösztönzi és támogatja a termelők szövetkezését. A termelői szervezetek (TÉSZ) és termelői csoportok esetében egyaránt lehetővé teszi a szövetkezeti vagy a gazdasági társasági formában való szerveződést, ami – figyelembe véve a szövetkezeti formával szembeni fenntartásokat és ezek működésének túlszabályozottságát gyakorlatilag a társasági forma választását teszi előnyösebbé.

A hatályos szövetkezeti törvény formailag oldotta meg a szövetkezeti üzletrész létezéséből adódó problémákat. **Az üzletrészek „átalakítása” nem a szövetkezet működésében, hanem felszámolásában teszi érdekeltté a tulajdonosok egy részét**. A közösségi alap – különösen az üzletrész visszaadásból való képzés esetében – stabilizáló hatása mellett korlátozza a szövetkezeti vagyonnal való ésszerű rendelkezést.

A kongresszus szükségesnek látja és igényli a közösségi alap felhasználására vonatkozó eljárási szabályoknak a MOSZ javaslatai szerinti módosítását. **Lehetővé kell tenni a szövetkezet gazdasági társasággá alakulása esetén a közösségi alapon lévő vagyონrésznek az új társaságba való átvitelét.**

9. Közös a legyen az agrárpolitika 2013. után is

Az Európai Unió költségvetés hét évre készül, amikor a finanszírozandó politikák is felülvizsgálatra kerülnek. Ebből kifolyólag 2013 után biztosan számítani lehet, a Közös Agrár Politika (KAP) újratervezésére. Mind 2008. második félévében a francia, mind 2009. első félévében a cseh elnökség ideje alatt voltak törekvések a KAP 2013. utáni alakulásáról szóló vita előmozdítására, amelyek azonban még nem jártak eredménnyel. A Kongresszus véleménye szerint már most világos célokat és eszközöket kell megfogalmazni a Közös Agrárpolitika 2013. utáni jövőjét illetően és ebben a kormányzatnak és az érdekképviselőnek közös álláspontot célszerű kialakítani.

A Kongresszus a magyar termelők érdekeinek figyelembe vételével szükségesnek tartja, hogy **hosszabb távon maradjon fenn a Közös Agrárpolitika forrás és eszközrendszere**, amelyet nem válthat fel a nemzeti költségvetésre alapozott lehetőség. A kialakult általános és ágazati válságok esetén bebizonyosodott, hogy csak a tehetősebb nemzetek gazdálkodóinak juthat segítség, ami újabb versenyhátrányt jelent a hazai termelőknek.

A KAP-ot érintő **változások nem mehetnek végbe egyik napról a másikra**. A rendszer bármiféle módosítása esetén, megfelelő átmeneti időt kell biztosítani a gazdálkodóknak.

A Kongresszus szerint a Közös Agrárpolitika finanszírozására **fordított összegek tovább már nem csökkenthetők**.

A Közös Agrárpolitika reformjai nyomán bekövetkező piaci zavarok bebizonyították, hogy az ágazati szabályozás leépítése nem járható út az európai mezőgazdaság jövője szempontjából. A Kongresszus indokoltan tartja a **piac és termelési szabályozás eszköz és intézményrendszerének működtetését, illetve továbbfejlesztését**. Az „egységes” piac ellentmondásra való tekintettel meg kell vizsgálni **regionális beavatkozások bevezetésnek lehetőségét** is.

A KAP, Római Szerződésben meghatározott céljainak értelmében biztosítani kell a mezőgazdaságból élők megfelelő jövedelem szintjét. A kongresszus véleménye szerint ennek **a jövőben is fontos eszköze** kell, hogy legyen a **közvetlen, jövedelem kiegészítő támogatások rendszere**. Egyetért azzal, hogy a támogatások társadalmi indoklása elengedhetetlen a rendszer fenntartása érdekében, ezért úgy véli, hogy támogatás csak valódi és mérhető társadalmi szolgálat után fizethető ki. A vidéki foglalkoztatás fenntartása számos országban problémát okoz így a **támogatások egy része a legális foglalkoztatotti létszámhoz lenne köthető**. A mezőgazdasági termelő által célszerű mérlegelni azt az alternatívát is, amelyben a foglalkoztatás elismerése és az agrárfoglalkoztatottak szociális biztonságának szolgálata összekapcsolódik. Ebben az esetben a foglalkoztatottak alapján

nyújtott támogatás közvetlenül az agrárnépesség egészségügyi biztosítását vagy nyugdíj biztosítását szolgálná.

Halaszthatatlan a természeti, **piaci kockázatok kezelésére alkalmas új rendszerek kialakítása**, és a hagyományos kockázatokat mérséklő intézmények és eljárások alkalmazásának támogatása. A jelenlegi rendszer a területalapú támogatások terhére biztosítaná ezt a lehetőséget, ezzel szemben javasoljuk, hogy az **EMVA III-IV. tengelyéből történhessen forrás átcsoportosítás erre a célra**.

A nemzeti szabályozás keretei között tegyék lehetővé az agrártermelők számára az **adómentes kockázati alap** létesítésének a lehetőségét, a likviditási helyzetük javítása céljából.

A **második pillérből** finanszírozott **fejlesztési programoknak** továbbra is **céljuk kell maradjon a versenyképesség fokozása**. A vidék fejlődését valóban előmozdító programok - mint vidéki úthálózat fejlesztése, vízgazdálkodási rendszerek kialakítása, alternatív energiatermelés – legyenek támogathatók az alap terhére.

10. Következetes szakmai érdekképviseleti munkát

A kongresszus az elmúlt öt év alatt végzett érdekképviseleti munka értékelésén túl megemlékezett arról is, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek kongresszusa húsz évvel korábban, a politikai rendszerváltást megelőzően hozta létre az országos érdekvédelmi szervezetet, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségét.

A kongresszus értékelése szerint az érdekvédelmi szövetség – beleértve annak minden szintjét – az eltelt két évtized alatt következetesen és a körülményekhez képest **eredményesen** teljesítette az alapításakor meghatározott és azóta is érvényes célt, **a tagszervezetek érdekeinek védelmét**, a működésüket biztosító gazdaság, jogi feltételek alakításában való részvételt. Az érdekvédelemnek kiemelkedő szerepe volt abban, hogy a rendszerváltáskor működő **szövetkezetek és jogutódjaik zöme mindmáig fennmaradt és ma is a mezőgazdasági áruterelés meghatározó szereplői**.

A tagi érdekvédelmen túl a **MOSZ** mindvégig – a politikai változások mellett is – aktív és kezdeményező szerepet játszott az ágazat és a vidék érdekeinek országos szintű képviseletében és **ma is megkerülhetetlen tényező az agrárpolitika alakításában**. Az érdekvédelmi szövetség - a területi szövetségekkel – **az egyetlen ténylegesen országos szervezethez méltó mezőgazdasági érdekképviselet**.

A MOSZ és a területi szövetségek ezt az érdekvédelmi munkát folyamatosan nehezebb körülmények között, szűkülő tagi bázissal és támogatottsággal, csökkenő anyagi feltételek mellett végezték és végzik.

A kongresszus sajnálattal veszi tudomásul, hogy az eltelt időszakban sem sikerült érdemben bővíteni az országos és a területi szövetségek tagságát. **A MOSZ tevékenységének**

eredményei nem csak a tagokra terjednek ki, míg a fenntartás költségeihez csak ezek járulnak hozzá a tagdíj fizetésével. Ezért kérte a korábbi kongresszus, hogy ezt az ellentmondást az állam oldja fel az érdekképviselési tagság vállalásának ösztönzésével, illetve nyújtson az érdekképviselésnek a tevékenységével, hatékonyságával arányos támogatást.

A MOSZ ne vállaljon politikai tevékenységet, hanem a tagok érdekeinek szolgálatában működjön együtt a kormánnyal. Szükség esetén vegye igénybe az érdekképviselés egyes eszközeit, továbbá közös érdekek mentén dolgozzon együtt más érdekképviselési partnerekkel. Felkéri továbbá az ügyvezetést, hogy szerződést kössön munkaadói, munkavállalói partnerekkel.

A képviselési kör szélesítésének nagy jelentősége van az érdekképviselés reprezentativitása, súlya és elfogadottsága szempontjából is. A kongresszus nagyra értékeli a MOSZ országos munkaadói szervezetként végzett munkáját és eredményeit. Szükségesnek tartja, hogy a **MOSZ megőrizze munkaadói tagságát az Országos Érdekegyeztető Tanácsban és a Mezőgazdasági Párbeszéd Bizottságban.** Felkéri a tagszervezeteket és az érdekképviselési körbe tartozó valamennyi vállalkozást, hogy segítsék a törvényben ehhez előírt, a szervezet reprezentativitását bizonyító adatszolgáltatást.

Indokoltnak tartja, hogy az országos szövetség továbbra is **megőrizze a szövetkezeti érdekképviselési jellegét és tevékenységét, a nemzeti és a nemzetközi szövetkezeti együttműködési fórumokban való részvételét.** Egyetért az Országos Szövetkezeti Választmány létrehozásával és kéri a szövetkezeti formában működő tagszervezeteket, hogy támogassák a választmány munkáját.

